

*„...dać dziecku całe powietrze, słońce, całą życzliwość,
jaka mu się należy, niezależnie od zasług czy win,
zalet czy przywar.”*

„Szkoła Specjalna”1925/26, nr 3

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SPECJALNEGO OŚRODKA
SZKOLNO-WYCHOWAWCZEGO
W MIĘDZYCHODZIE
na rok szkolny
2020/2021**

WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice.

Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Ośrodka dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Chcemy, aby nasza placówka była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły oraz z instytucjami wspierającymi, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego Ośrodka uwzględniono:

- ✓ obowiązujące akty prawne;
- ✓ dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- ✓ zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- ✓ przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- ✓ przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania;

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna
2. Diagnoza sytuacji wychowawczej, potrzeb rozwojowych i zagrożeń
3. Charakterystyka sylwetki absolwenta Ośrodka
4. Założenia i zasady realizacji
5. Cele Programu, zadania, przewidywane efekty
6. Ewaluacja Programu

1.Podstawa prawna:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 i 949) z późn.zm.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018 r., poz. 1647)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego Dz.U z 2019 r. poz. 0316
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka Art. 3, 19 i 33.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Nr 111 poz. 35 z późn. zmianami)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763 z późn. zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród

dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226 z późn. zmianami)

- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485) z późn. zmianami
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55) z późn. zmianami
- Statut SOSW w Międzychodzie
- Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 maja 2020 r. Zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz.1389)z późn.zm.**
- **Wytyczne MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r**

2. Diagnoza sytuacji wychowawczej, potrzeb rozwojowych i zagrożeń

Punktem wyjścia do opracowania diagnozy problemów występujących w naszej placówce jest ewaluacja dotychczas działającego programu wychowawczo-profilaktycznego w oparciu o:

- analizę sytuacji opiekuńczo – wychowawczej,
- analizę efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- naturalną, bieżącą obserwację życia szkoły i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności;
- potrzeby i problemy uczniów, rodziców i nauczycieli opracowane na podstawie ankiet

Uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Międzychodzie to dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną, niekiedy sprzężoną w wieku od 3. do 24. roku życia, oraz młodsze objęte wczesnym wspomaganie rozwoju. Część z nich mieszka w internacie Ośrodka, część dojeżdża spoza terenu gminy i powiatu międzychodzkiego. Duża liczba dzieci pochodzi z rodzin borykających się z różnymi problemami, między innymi niezaradnością życiową, uzależnieniami, wielodzietnością, brakiem pracy, niskimi dochodami itp.

Do Ośrodka trafiają często uczniowie z bagażem złych doświadczeń wyniesionych z domu rodzinnego i poprzednich placówek dydaktycznych, którzy sprawiają wiele problemów wychowawczych, między innymi: stosowanie agresji słownej, przemocy psychicznej, fizycznej, dlatego tak ważne jest podejmowanie odpowiednich działań profilaktycznych i wychowawczych.

Uwzględniając szczególne potrzeby rozwojowe i edukacyjne naszych wychowanków niezbędne jest stworzenie takich warunków, aby każdy uczeń miał zagwarantowaną pomoc, bezpieczeństwo, opiekę i wsparcie w osiąganiu jak najlepszych efektów we wszystkich obszarach funkcjonowania.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy stwierdzono konieczność modyfikacji w obszarze profilaktyki prozdrowotnej i bezpieczeństwa w związku z sytuacją zagrożenia epidemiologicznego w kraju.

W pozostałych obszarach oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych należy kontynuować zadania i realizować cele określone obowiązującym do tej pory Programem.

3. Sylwetka absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania się, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu i kraju. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną.

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym człowiekiem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz o środowisko naturalne, w którym żyje.

4. Założenia i zasady realizacji Programu

Program wychowawczo- profilaktyczny stanowi całościowy opis celów, zadań, sposobów działań oraz osiągnięć wychowawczych, które zamierza realizować nasza placówka. Obejmuje on wszystkie warstwy życia i funkcjonowania człowieka oraz wszystkie płaszczyzny życia Ośrodka. W jego realizację aktywnie włącza się nauczycieli, uczniów i rodziców.

Założeniem programu wychowawczo-profilaktycznego jest zapewnienie integralnego rozwoju w sferze intelektualnej, emocjonalnej, fizycznej i duchowej oraz wychowanie uczniów w oparciu o wartości:

- społeczne (ojczyzna, naród, patriotyzm, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, demokracja, solidarność),
- etyczno-moralne (prawość, poczucie odpowiedzialności, poszanowanie prawdy, dobroć),
- osobowe-życia codziennego (zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, samodzielność, umiejętność bycia sobą, wiara w siebie i swoje możliwości, lojalność, wytrwałość, prawdomówność, pracowitość, ufność, uprzejmość, udzielanie pomocy innym ludziom, punktualność, systematyczność, dyskrecja, szczerść, szacunek i tolerancja, poszanowanie życia, przebaczenie),
- kulturowe (sztuka, poezja, muzyka, plastyka, tradycja lokalna i narodowa, pamięć historyczna, kultura ludowa),
- poznawcze (wiedza, nauka, mądrość, odkrywczść, twórczość)

Oddziaływania wychowawcze mają rozwijać w uczniach zdolność tworzenia hierarchii wartości, uwewnętrzniania jej, integracji myśli, czynów, słów, dawania pełnej wizji świata i osoby ludzkiej na miarę możliwości naszych wychowanków.

Realizacja Programu opiera się na następujących zasadach:

- integracji podmiotów szkoły (uczniów, nauczycieli, rodziców, przedstawicieli instytucji wspierających),
- aktywizacji podmiotów w określaniu zadań wychowawczo-profilaktycznych
- i organizowaniu sytuacji wychowawczych,
- integracji płaszczyzn funkcjonowania Ośrodka (działania wychowawczo-profilaktyczne o charakterze ogólnoszkolnym z działaniami wychowawców klasowych, wychowawców Ośrodka, nauczycieli przedmiotów, opiekunów zajęć pozalekcyjnych),
- integracji celów i treści wychowania i profilaktyki z wartościami rodziny, środowiska lokalnego i kraju,
- wzbogacania procesu wychowawczo-profilaktycznego o aktualne problemy kraju i świata.

W realizacji Programu istotne jest podmiotowe kreowanie poznawania, przeżywania i urzeczywistniania wartości.

5. Cele Programu, zadania, przewidywane efekty

CELE	ZADANIA	PRZEWIDYWANE EFEKTY
<p>Rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich oraz włączania się w życie społeczności lokalnej na miarę własnych możliwości</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kultywowanie tradycji i kształtowanie pożądanых postaw patriotycznych, ✓ poznanie symboli narodowych, ✓ poznanie elementów historii i kultury najbliższego środowiska, ✓ budzenie szacunku do symboli regionalnych, postaci związanych z historią regionu i jego współczesnym życiem 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ organizacja wycieczek do miejsc pamięci narodowej i o szczególnym charakterze historycznym, przygotowanie uroczystości i konkursów z okazji świąt narodowych, ✓ prezentacja symboli narodowych i godnego zachowania się wobec nich; nauka hymnu państwowego, postawy i szacunku wobec flagi i godła państwowego, realizacja treści o tematyce regionalnej – dziedzictwo kulturowe w regionie, ✓ współpraca z Centrum Animacji Kultury, współpraca z Muzeum Regionalnym w Międzychodzie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczeń czuje przynależność i więź z ojczyzną, regionem, ✓ prezentuje godną postawę wobec symboli narodowych, ✓ zna i celebryje rocznice świąt narodowych, ✓ kultywuje tradycje regionalne.

	<ul style="list-style-type: none">✓ współpraca z Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach✓ udział w uroczystościach i imprezach lokalnych.	
--	---	--

<p>Przygotowanie wychowanków do życia w społeczeństwie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie i uwewnętrznianie norm społecznych, ✓ rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w oparciu o swoje mocne i słabe strony, ✓ budowanie poczucia własnej wartości, ✓ nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ✓ kształtowanie umiejętności panowania nad złością, agresją i rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy, ✓ kształcenie i rozwijanie takich cech jak: pracowitość, rzetelność, wytrwałość, odpowiedzialność, aktywność, ✓ tworzenie atmosfery akceptacji i poczucia bezpieczeństwa, ✓ rozwijanie postawy ciekawości i otwartości 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie pożądanych postaw społecznych, umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób akceptowany społecznie, ✓ nabywanie umiejętności kontrolowania własnego zachowania i wyrażania emocji, rozumienie i akceptowanie uczuć własnych i cudzych, ✓ uwrażliwienie na drugiego człowieka, promowanie postawy tolerancji i poszanowania godności, ✓ wyposażenie ucznia w umiejętność prawidłowego nawiązywania kontaktów społecznych i porozumiewania się oraz rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy. ✓ zapoznanie uczniów z regulaminami, kodeksem ucznia, normami obowiązującymi w szkole i 	<p>Uczeń zna normy i zasady obowiązujące w życiu społecznym oraz ich przestrzega</p> <p>Uczeń zna swoje mocne i słabe strony i potrafi adekwatnie ocenić swoje możliwości i działania.</p> <p>Uczeń potrafi nawiązywać prawidłowe relacje z otoczeniem, rozwiązuje konflikty w sposób akceptowany społecznie.</p> <p>Uczeń kieruje się w życiu zasadami tolerancji i poszanowania praw innych ludzi.</p>
---	---	--

<p>Wdrażanie wychowanków do unikania zagrożeń, prowadzenia zdrowego stylu życia i umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego.</p> <p>Wyrabianie prawidłowych nawyków oraz postaw higieniczno-zdrowotnych</p> <p>Wdrażanie do przestrzegania przepisów, wytycznych i zaleceń MEN i GIS związanych z sytuacją zagrożenia COVID-19</p>	<p>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole.</p> <p>Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat sytuacji zagrażających ich zdrowiu i życiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie COVID-19 - środki psychoaktywne, - alkohol i niktyna, - niebezpieczeństwa w sieci internetowej, - uzależnienie od urządzeń elektronicznych, - spożywanie niezdrowej żywności, - skutki nieprzestrzegania zasad bezpiecznego poruszania się po drogach <p>Wyrabianie nawyków dbania o kondycję fizyczną, higienę osobistą, schludny wygląd zewnętrzny.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań i</p>	<p>Uczeń czuje się w szkole bezpiecznie i dba o bezpieczeństwo swoje i innych.</p> <p>Uczeń posiada wiedzę na temat zagrożenia COVID-19, zna sposoby unikania zarażenia się i przestrzega wytycznych, zaleceń oraz regulaminów szkolnych</p> <p>Uczeń zna szkodliwe skutki: zażywania środków psychoaktywnych, palenia papierosów, picia alkoholu, spożywania niezdrowej żywności, zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, nadmiernym korzystaniem z urządzeń elektronicznych. Zna zasady ruchu drogowego i stosuje je na co dzień.</p> <p>Uczeń jest świadomy znaczenia uprawiania sportów, dbania o własne zdrowie i wygląd.</p> <p>Uczeń umiejętnie</p>
---	--	--

	<p>uzdolnień, angażowanie w różnorodne formy aktywności fizycznej, konkursów organizowanych w Ośrodku i poza nim.</p> <p>Organizowanie zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami i uzdolnieniami uczniów.</p> <p>Prowadzenie zajęć edukacyjno- informacyjnych z zakresu edukacji prozdrowotnej i profilaktycznej.</p> <p>Organizowanie spotkań z osobami zajmującymi się problematyką uzależnień, promocją zdrowia i bezpieczeństwem.</p> <p>Udział w lokalnych akcjach edukacyjno- profilaktycznych.</p> <p>Organizowanie wycieczek do instytucji, w których uczniowie mogą aktywnie spędzać czas wolny.</p>	<p>wykorzystuje czas wolny dla rozwijania własnych zainteresowań.</p>
--	--	---

Wypracowanie świadomej troski o środowisko naturalne	Zaznajomienie uczniów z problematyką ochrony środowiska naturalnego człowieka. Organizowanie zajęć edukacyjnych mających na celu ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego oraz związku degradacji środowiska naturalnego ze zdrowiem człowieka. Organizowanie szkolnych akcji i konkursów oraz udział w lokalnych akcjach promujących działania proekologiczne.	Uczeń wie, jakie znaczenie dla życia i zdrowia ma środowisko naturalne, w którym żyje. Uczeń ma wyrobione nawyki dbania o własne środowisko naturalne.
--	--	---

Cele Programu są podstawą do opracowania klasowych programów wychowawczo-profilaktycznych.

Realizacja zadań wychowawczo-profilaktycznych odbywa się w następujących formach:

- godziny wychowawcze
- specjalne zajęcia edukacyjno-profilaktyczne i wycieczki
- imprezy integracyjne w Ośrodku i poza nim,
- konkursy tematyczne

- działania informacyjne (apele, gazetki)
- spotkania z pracownikami instytucji państwowych i organizacji społecznych
- interwencje indywidualne, pomoc wychowankom i ich rodzinom w różnych obszarach życia
- osobisty wpływ nauczycieli i wychowawców
- regulaminy, kodeks postępowania
- organizowanie czasu wolnego wychowanków, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych
- szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- diagnozowanie i analizowanie sytuacji wychowawczej szkoły i bezpieczeństwa wychowanków

6. Ewaluacja

Program wychowawczo-profilaktyczny poddany zostanie ewaluacji mającej na celu przeanalizowanie efektywności prowadzonych działań, stopnia realizacji zaplanowanych celów oraz skuteczności form i metod pracy.

Ewaluacja Programu opierać się będzie na diagnozie z wykorzystaniem różnych narzędzi badawczych – ankiet, obserwacji, analizie dokumentacji.

Wyniki ewaluacji posłużą ewentualnej weryfikacji Programu na kolejny rok szkolny.

Program będzie realizowany w roku 2020/2021

Program wychowawczo-profilaktyczny uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną dnia